

нозем типовий малогумусний середньосуглинковий. В дослідках вивчали сорти 'Вільшанка' та 'Сузір'я' (оригіатор – ННЦ «Інститут землеробства НААН»). Норма висіву сої – 700 тис. насінин на 1 га. Попередник – пшениця озима. Оцінку роботи симбіотичного апарату визначали за методикою Посипанова Г.С.

У результаті проведених досліджень встановлено позитивний вплив удобрення та інокуляції насіння фосфонітрагіном на формування і функціонування симбіотичного апарату сортів сої. Максимальна в досліді симбіотична продуктивність

посівів відмічена за умови сумісної дії оброблення насіння препаратом на основі штамів бульбочкових бактерій (*Br. japonicum*) і фосфатмобілізуючих мікроорганізмів (*B. mucilaginosus*) та внесення $N_{30}P_{60}K_{60}+N_{15}$ у фазі бутонізації. В результаті, кількість активних бульбочок у фазі наливу бобів у сорту Вільшанка становила 43,3 шт/рослину, у сорту Сузір'я – 51,0 шт/рослину; маса активних бульбочок – відповідно 1,26 та 1,56 г/рослину, активний симбіотичний потенціал за весь період тривалості симбіозу, відповідно – 18,40 тис. кг·діб/га та 22,23 тис. кг·діб/га.

УДК 633.13:631.52

Холод С.М., науковий співробітник,

Іллічов Ю.Г., молодший науковий співробітник

Устимівська дослідна станція рослинництва

Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України

E-mail: svitlanakhod77@ukr.net

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ІНТРОДУКОВАНИХ ЗРАЗКІВ ВІВСА ПОХОДЖЕННЯМ З КИТАЮ

Однією з головних умов успішної селекційної роботи є можливість якнайширшого використання генетично-різноманітного вихідного матеріалу різного еколого-географічного походження з комплексом цінних ознак і властивостей. Метою досліджень було надати інформацію про результати вивчення інтродукованих зразків вівса в Устимівському інтродукційно-карантинному розсаднику (Полтавська обл.) та виявити цінні ознаки у матеріалу, в умовах південної частини Лісостепу України.

Вихідним матеріалом досліджень були 12 зразків вівса походженням з Китаю. Всі інтродуковані зразки належали до гексаплоїдного виду *Avena sativa* L. Тривалість вегетаційного періоду зразків вівса у наших дослідженнях коливається в межах від 99 до 102 діб. Найбільш скоростиглими – 99 діб виявилися зразки 'Дин Ю 6' та 'Дин Ю 7'. Висота рослин зразків в середньому становила від 95,7 до 120,2 см. Залежно від сортових особливостей коефіцієнт продуктивного кущення у інтродукованих зразків становив 1,3–3,4 стебла (від слабкого до високого). Найбільші значення цього показника були у зразків: 'Дин Ю 2', 'Ding You 9', 'Дин Ю 3'. Довжина волоті в середньому за роки вивчення була в межах від 19,9 см до 26,7 см. Найціннішими є разки з довжиною волоті більше ніж 25 см, до них належать 'Дин Ю 2', 'Ding You 4', 'Дин Ю 7', 'Дин Ю 6'. За роки вивчення, під впливом різних умов, озерненість волоті в інтродукованих зразків знаходилася в межах 37,8 до 77,1 зернини.

У 7 зразків виявлено понад 60 зерен з волоті. Серед них високою озерненістю волоті характеризувалися зразки 'Дин Ю 2' – 62,5 зернини, 'Дин Ю 4' – 63,5, 'Ding You 4' – 71,7, 'Ding You 8' – 64,8, 'Ding You 9' – 67,8, 'Ding You 13' – 63,6, 'Дин Ю 7' – 77,1 зернини. Маса зерна з волоті у інтродукованих зразків вівса коливалася від 1,2 до 3,0 г, що в середньому становило 1,8 г. Так, заслуговують уваги зразки 'Дин Ю 2', 'Ding You 4', 'Дин Ю 7', які мають достатньо високі показники продуктивності волоті, як за рахунок підвищеної кількості зерен в ній, так і за рахунок маси 1000 зерен. Середнє значення маси 1000 зерен становило 26,4 г з коливаннями від 23,1 до 28,7 г. Найбільше зерно (маса 1000 зерен >27,0 г) мали зразки 'Дин Ю 2', 'Дин Ю 4', 'Ding You 4', 'Ding You 8', 'Ding You 2', 'Дин Ю 7', 'Дин Ю 6'.

У результаті вивчення нового інтродукованого матеріалу вівса виділено зразки з високим та оптимальним рівнем прояву таких ознак, як: довжина волоті (>25,0 см), озерненість (>60,0 шт.), продуктивність рослини (>2,5 г) та маса 1000 зерен (>27,0 г) – 'Дин Ю 2', 'Ding You 4', 'Дин Ю 8', 'Дин Ю 7'; довжина волоті (>25,0 см) та маса 1000 зерен (>27,0 г) – 'Дин Ю 6'; озерненість (>60,0 шт.) та маса 1000 зерен (>27,0 г) – 'Ding You 4', 'Ding You 8' (Китай). Вищезазначені зразки заслуговують додаткового вивчення, після чого можуть бути використані як цінний вихідний матеріал в подальшій селекційній роботі.